

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrť leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrť leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 8. grudna 1882.

List 48.

Brezmadežni.

Prečehena si Marija,
V angeljski nedolžnosti;
Rajska blagost te obsija, —
Mila zarja svetu si!

Med ženami blaženica
Nam brezgrešna zabliši,
Da v rešenju posrednica
V svetem Duhu obrodíš.

Čudno ti skrivnost oznanja
Božje moči Gabriel;
Duh tvoj verno vdan se vklanja,
Sin se večni je spočel.

Pervo kron ti je dovolil,
Mati in devica si,
Mater te Bog Sin je zvolil,
Mater Božjo vse časti.

Mati Božja v prošnjah zmožna,
Ljubiš blagor vsih ljudi;
V té zaupnim si pomožna,
Srednica si milosti.

Mati Božja, vseh Kraljica,
Sliši vernih prošenj glas;
Ti si mati pomočnica:
Smili grešnih rév se nas!

O Kraljica, milostnica,
Jezusu zroči nas!
Naša blaga zavetnica,
Zdaj in zadnje ure čas!

ž.

Holednik za verne duše v vicah.

(Dalje.)

Udje cecilijanske družva imajo svoj časnik „Glasbenik“, udje in prijatli tretjega reda sv. Frančiška imajo „Cvetje z vertov sv. Frančiška“, šolska mladina ima svoj „Vertec“, katoliška družba svoje „Glase“, kateri

časniki donšajo svojim naročnikom vsak mesec mičnih, spodbudljivih in podučljivih spisov, ki so pač lep in kaj pripraven pripomoček, po tej poti svoje blage namene pospeševati, širiti in si tako tudi novih udov pridobivati. Koliko da taki in enaki časniki dobri reči koristijo, lahko vsak vidi, kdor to opazuje. Od tod tudi vidimo, da si skoraj vsako večje društvo skuša ustanoviti kak časnik, v katerem ude in druge za svoje namene navdušuje, pojasnovaje jim društvene namene in delavnost posameznih društvenikov, koliko se tu in tam v povzdigo društva in dosego namenov vse stori. V vsakem večjem ali manjšem društvu opazujemo v ta namen živo gibanje in navduševanje eden drugega; društveniki imajo kake shode, kjer se kaj posvetvajo; po časnikih, zlasti ako imajo svoj lastni organ, razpravljajo svoje zadeve, kako bi se lažje dosegali društveni nameni.

Prašam, ali bi ne bilo kaj tacega želeti in priporočevati tudi prijatelom vernih duš in udom bratovščin za duše v vicah? Gotovo. Več bratovščin za duše imamo in več tisoč jih je že va-nje vpisanih, mnogo se za-nje moli in ss. maš opravi; pa še več bi se lahko storilo in marsikdo bi tudi prav rad k takemu društvu ali k bratovščini za duše v vicah pristopil in morda tudi veliko za-nje storil, ako bi za dotično bratovščino, njene pogoje in dobrote vedel, ako bi ga kdo navduševal. Silno števalo vernih duš je v vicah, mnogo med njimi morda tudi naših sorodnikov, prijatlov, znancev. Oh, kako rade bi nam one dale na znanje, kako grozovito ondi terpijo in s katerimi pripomočki je njim mogoče pomagati, — toda one so v ječi, mi ne slišimo njih milih prošenj in zdihovanja. Sveta katoliška cerkev kliče sicer v njih imenu verne na zemlji na pomoč, zlasti na vsih Svetnikov dan popoldne in na vernih duš dan; toda ko vernih duš dan preide, se jih potem marsikdo le malo več spominja; še celó mesca listopada, ki je vendar njim v rešenje iz vic posvečen, so one le preveč pozabljane, še celó ta mesec katoliški časniki nimajo spisov za duše v vicah.

S čem bi se zamoglo tej pomanjkljivosti v okom priti? Naj lažje s časnikom za duše, ki naj bi vsaj enkrat v mescu izhajal. Njegova naloga bi bila: popisovati terpijenje vernih duš; pojasnovati in priporočati pripomočke, s katerimi je njim mogoče pomagati; pripovedovati prigodbe in prikazni vernih duš; naznanjati, kako cerkvena in vterjena je pobožnost za verne duše, koliko

se je od nekdanj in povsod tudi med malikovavci za umerle storilo in se tudi še dandanašnji dela; popisovati prelepe zglede znanih velikih prijateljev vernih duš, kterim so se one prikazovale in naznanjale svoje grozovito in dolgo trpljenje ter pri njih iskale in najde pomoči; popisovati šege narodov različnih ver iz starodavnih in sedanjih časov, s kterimi so oni umerlim skušali na pomoč priti, po kterih se spoznava splošna vera v vice pri vseh ljudstvih in narodih vseh časov; popisovati posebno, kako so kristjani od nekdanj za verne duše molili, daritve sv. maše za nje opravljali, milošnjo za njih rešenje dajali in druge dobre dela za nje darovali; popisovati, koliko se zlasti dandanašnji z bratovščinami za verne duše itd. za nje stori; kakošne, in kako pomenljive in spodbudljive navade se nahajajo tu in tam, ko merlič leži na mertaškem odru, na pogrebni in osmi dan itd. V taki časnik za duše v vicah bi prijatli vernih duš spise takega in enakega zapopadka pošiljali. Takemu časniku bi se ne manjkalo naročnikov, kajti slovenski narod rad take spise, zlasti še prigodbe, bere. Po tej poti bi se zvedili raznoteri lepi običaji Slovencev ob času smerti, pogrebov; marsiktere mikavne reči in mnenja o mrtvih bi prišle na dan; marsikaj bi se lahko zavračalo, ljudstvo se podučilo, kaj je pri merličih prav, kaj ne, kajti marsikod se nahajajo reči, ki bi se imele opustiti. (Na Jugu se nahajajo v kakem kraju o večerih celó igre pričo merličev, ki so spotikljive.)

Taki časnik bi bil gotovo lep, kratkočasen in podučljiv, vsak bi ga smel brati; bil bi priméren sedanjemu času, ko hoče radovedni svet vse brati, vse vediti, ter zvediti vse novine in starine; bil bi, kar je poglavitna reč, podučljiv za žive, koristen pa za žive in mrtve; živi bi se namreč bolj podučevali vedno na večnost in oostro sodbo božjo misliti, ter se greha, tudi odpustljivega greha varovati; mrtvim bi pa verni bolj na pomoč prihajali, ko bi brali, kako oostro je pravica božja na unem svetu, koliko da ondi verne duše terpijo in da so med njimi morda tudi naši znanci, prijatli, sorodniki, bratje, sestre, starši, kterim pomagati nas še posebna dolžnost veže.

Časnik za duše v vicah spraviti na dan, bi bilo toraj nekaj lepega in vsega priporočevanja vrednega; želeti bi bilo, da bi se o tej zadevi prijatli vernih duš oglašili po časnikih in kake svete podali, kako bi se dal ustanoviti, kje mu vrednika, sodelavcev, duhovne in materijelne podpore poiskati. Precej poskusimo z božjo pomočjo po priprošnji vernih duš, ki nam bodo gotovo prišle na pomoč, kajti njim v prid ga hočemo ustanoviti, da bi njim po tej poti zdatna in stalna pomoč dohajala ter se pobožnost za verne duše čezdalje bolj širila. Prijatli vernih duš naj toraj razodenejo svoje misli po „Zg. Danici“ pod naslovom „Kolednik za duše v vicah“; ob enem naj pa tudi začno nabirati tvarino in spise za časnik, da ga zamoremo že z novim letom ustanoviti.

K.

Slomšek — špiritual.

Slomšek se je bil zaradi svojega vzornega življenja in izvrstnega delovanja kot kaplan močno prikupil pri svojih predstavljenih, kar spričuje sledeče: Ko je bil poznej ko škof slovesno vmesten, mu je njegov zavetnik prošt Fr. Fridrich v svojem nagovoru med drugim tudi te le besede rekel: quem semper paterno prosequer amore, to je, „kterega sem vedno po očetovsko ljubil“.

Ko je bila služba špirituala izpraznjena v Celovškem semenišču, v kterem so se odgojevali bogoslovci dveh škofij, namreč Kerške in Lavantinske, bil je kaplan

Slomšek najbolj sposoben spoznan, toraj je bila njemu ta velevažna služba podeljena.

Z veseljem je Slomšek prevzel to službo, ter je z gorečnostjo svojemu vzvišenemu poklicu posvečeval vse svoje dušne in telesne moči. Ker je imel tako lepo prilžnost, razvijal je vsestransko svoje zmožnosti,¹⁾ ter bil neumorno delaven, kot špiritual, slovenski pisatelj, spovednik in pridigar. Slomšek je bil v resnici „pater spiritualis“, to je, duhovni oče bogoslovcev, kakor je pridigar v nagrobnem govoru rekel: „da bodo njega ohranili bogoslovci v blagem spominu“.

Bil je dober in oster, kedar je bilo treba²⁾; čul je strogo nad disciplino³⁾ in redom⁴⁾ in vedil si je za upanje in spoštovanje bogoslovcev pridobiti, in z besedo in djanjem jih je pripravljaj za duhovski stan. Njegove vzorne in premišljene pridige so si hvaležni bogoslovci dobro v serce vtisovali in v spominu ohranili.

Slomšek je skušal duha gorečnosti v njih obuditi, jim ljubezen do mladine vdihniti, kakor je bil sam vnet prijatelj mladine; tudi jim je skerb za bratovšine in misijone priporočal, ter jim bil v tej zadevi sam lep izgled. Posebno je pa za to skerb, da so bogoslovci postali dobro podučeni spovedniki in goreči pridigarji.

Te nauke (navod za spovedovanje in izdelovanje pridig) je še pozneje ko škof učil v 4. letu bogoslovja. Ker je pa Slomšek vedel, da besede le mičejo, zgledi pa vlečejo (verba movent, exempla trahunt) je sam natančno spolnoval, kar je učil, ter je smel reči s sv. Pavlom: Estote mei imitatores, sicut et ego sum Christi.⁵⁾ Čas je prav dobro rabil⁶⁾ vsestransko. Tudi si je napravil pridigarski repertorij, kterega je vedno dopolnoval prav do smerti. Bil je pravi pobožni duhoven, moder in vnet spovednik in vzoren pridigar, in tudi izgled vseh keršanskih čednost. Z besedo in z djanjem je Slomšek, ves vnet za duhovski stan, v nemal bogoslovce in duhovne.⁷⁾

Slomšek je večkrat rekel, da naj duhoven podoben bode sv. Janezu Kerstniku, o kterem je rekel Jezus:

¹⁾ Slomšek talenta sibi concedita a Deo non bis sed decies multiplicavit, quomodo vero nos rationem dabimus de talentis, conceditis gratiis variis, quibus cumulavit nos omnipotens et misericors Deus? Sed dicamus cum Psalmista — „ne intres in iudicium cum servo tuo“; cum evangelico servo: „patientiam habe in me, omnia reddam tibi“, nimirum, dignos fructus poenitentiae et talentorum.

²⁾ Ita, ut cum plurimi eum diligenter, imo honorarent, aliqui eum oderint; quum quodam die tirum moneret, hic dixit indignabundus: ego te odi; ast spiritualis respondit: Ego vero te diligo.

³⁾ Bonum viro, cum portaverit jugum ab adolescentia sua.

⁴⁾ Servate ordinem et ordo servabit vos, dicit inclitus doctor; servemus ordinem, praesertim diurnum, et caveamus, ne loco meditationis quotidianae legamus ephemerides, neve praeferamus frequentationem diversorum visitationi infirmorum.

⁵⁾ Theologos enim ducebat et leniter trahebat in viam mortificationis et abnegationis sui (etiamsi aliqui eum difficile sequerentur, cum apprehendentes atrum retrospectarent in mundum), semper eis praebens semet ipsum tanquam exemplum christianae perfectionis, cum ipse ibat et currebat tanquam gigas de virtute in virtutem.

⁶⁾ Ita et nos tempus impendamus necessariis et utilibus occupationibus, nec istud teramus conversatione et occupatione inutili nec ludis saepissimis, vel in longius tempus protractis, — operamini bonum tum dies est, venit nox, cum nemo jam operari potest. (Zeit ist Geld.)

⁷⁾ Et multi induerunt spiritum ejus — dein facti columnae Dioceseos, sicut sapiens Rozman, zelosus Ulaga, singularis Virk, et insignis exercitator Kosar canonicus, et alii.

„Ille erat lucerna ardens et lucens“ ¹⁾ — „bil je goreče in sveteče svetilo“, — in to je bil tudi on sam, qui deus ope discipulorum suorum et aliorum sacerdotum singularium Dioecesis Lavantinae reformavit — et tanquam lucerna lucens et ardens lucebat, ardebat in gente slovenica et in orbe catholico.

Zastonj.

(Govor pri tomboli Miklavževi.)

Nekdo se je bahal, da zna prav dobro peči popravljati. Da bi več dela dobil, da svojo spretnost še po časnikih razglasiti. Pa bi bil mož bolje opravil, ko bi tega ne bil storil. Ker je namreč besede nekakšno čudno postavil, so bralci ravno nasprotno brali, kakor je hotel slavní pečar povedati. Razglas je bil tak-le: „Mene najmite; jaz znam najbolje peči popravljati, kajti kjer sem jih lani popravljaj, me povsod spet letos prosijo!“ Ni namreč pomislil, da peč, ki jo je treba vsako leto na novo popravljati, ni naj boljše popravljena.

Enako, blagovoljni poslušavci, menim, se tudi meni godi in mojim govorom v katoliški družbi: lani sem govoril, pa so me spet letos naprosili. Kaj sem hotel? Podal sem se ter si mislil: Naj bo; če lansko moje govorjenje ni nič pomagalo, naj pa še tudi letošnje nič; če je bilo lansko zastonj, naj bo pa še letos zastonj!

Da pa ne bo kakšne zamere pri tistih, ki ste izmed lanských poslušavcev tukaj, bom pa nekoliko prijenjal in le toliko terdim, da ne vém prav dobro ali je bilo zastonj, ali ne; da, še več moram odjenjati in reči moram, da v eni reči prav za gotovo vém, da govorjenje ni bilo zastonj. Ker sem se lansko leto tako krepko boril in potegoval za „miklavže“ in „parkeljne“, je letos katoliška družba za tombolo zastonj dobila prav junaškega parkeljna, tacega, kakoršen mora biti. Srečen bo, to vam rečem, kdor ga dobi; in po postavah slavne tombole, ga bo dobil le eden in še ta ne zastonj, ker tablice se bodo prodajale; zastonj pa bodo vsi drugi — gledali za njim.

Ker se mi je jela že nocoj ta beseda zastonj tako opletati okoli jezika in se ravno zdaj bliža tisti veseli čas, ko bodo zlasti otroci po širokem svetu toliko lepega in sladkega zastonj dobivali, hočem še jaz nocoj nekoliko spregovoriti o tistem, ki se mu pravi „zastonj“. Želim pa, da bi ne bilo moje besedovanje zastonj, in ne zastonj vaše poslušanje. —

Beseda „zastonj“ ima več pomenov. Meni se najimenitnša zdita ta-le dva. Pervi pomeni zastonj vsako delo in vsako postrežbo, ki se opravlja brez plačila in brez povračila, — sploh vsako reč, ktera se dobi „tako“, ki ni ne zaslužena, ne plačana, — pa tudi ne ukradena. Drugič pa pomeni zastonj vse tiste želje in skerbí, ki se nikoli ne spolnijo; vse tako delo in prizadevanje, ki je slednjič brez koristi ali pa celo v škodo.

V prvem pomenu je zastonj toliko, kakor dár, po starem „šenk“ ali „šenkenga“. V tem pomenu že zdaj zastonj nima pri nekterih veliko kredita več. Tam enkrat sem nekoga opomnil, naj dá včasí tudi kaj brez plačila, tudi kaj zastonj. Pa se mi je po nemški odrezal: „Umsonst ist der Tod“; to se pravi: „Smert je zastonj“, češ, da vse drugo je treba drago plačati. Pa tudi sicer je že prišel v navado pregovor: „Šenk je umerl, — tisti, ki je dajal, se je pa po svetu podal“. Tako in enako velijo pregovori. Pa hvala Bogu, da pregovori

niso vselej resnični. Ta moj ubožec „zastonj“ je res preveč obrekovan, krivično sojen, prehudo počernjen. Tak ni zastonj. Treba si ga je le bliže ogledati in treba ga poznati.

Kdo pa je „zastonj“, ki ga tako gerdo obrekuje hudobni svet? — Ne morem povedati, kje je njegova domovina; menim pa, da je po celem svetu znan, povsod domá, da pozná vse narode in razume vse jezike. V posebno čast in hvalo pa mu bodi povedano, da Slovence prav posebno ljubi in da zlasti na Kranjskem — pri nas, — se jako dobro počuti in ima že od nekdaj veliko dobrih prijateljev. Dela, ki jih je zastonj že pri nas zveršil in jih še zmir zveršuje, so velikanska in jih je brez štetja. Zato ga ne smemo obrekovati, ampak hvaležni mu bodimo!

To se mora reči, da zastonj je res vnét, ves goreč za vse dobro; pobožen je, usmiljen, mehkega serca, dobrodelnih rok, poln lepih lastnosti. Naše samostane in prelepe cerkve nam je večidel „zastonj“ sozidal. Ravno zdaj se trudi, da bi zgotovil prelepo novo cerkev Jezusovega presvetega Serca. In kdo se za lepšanje naših krasnih cerkev toliko trudi, kakor „zastonj“, ki tako lepo skerbí za lepoto službe božje s prostovoljnimi darovi vernih Slovencev, zlasti s pomočjo prelepe bratovščine presvetega Rešnjega Telesa? Pomislite tudi, koliko stori za bolnike in reveže! Ni davno, kar je sozidal hiralnico, podaril zavetišče za uboge deklice in letos je dogotovil prelepo hišo za uboge dečke! Dve družbi sv. Vincencija za podporo revežev je že imel; in zdaj si je pridobil že tretjo. In tako je ponižen, da hodi po hišah, da bi zvedel, kje so najpotrebnejši reveži. Vsako leto zná „zastonj“ tako lepo pregovarjati dobre gospé in gospodičnje ljubljanske, da za sv. Miklavža revnim otrokom gorko obleko preskerbijo, za Božič pa jim bogate božičnice napravljajo. In kako mogočen kuhar je „zastonj“ za študentovsko kuhinjo! „Financminister“ ga je tako vesel, da ga kar ne more prehvaliti!

Toda vseh del njegovih ne morem naštetí. Le toliko še omenim, da tudi naša katoliška družba je kolikor toliko njegovo delo. Večkrat nas je že semkaj zbral, da smo se pošteno radovali, pa tudi v blage namene kaj pomagali. Undan vam je spet vabila poslal, in prav je, da ste ga ubogali in v tako obilnem številu prišli. Bo že še spet kterikrat prišel. Le lepo ga vselej sprejmite, kakor se po stari slovenski navadi spodobi.

In tudi še to moram pridjati, da je „zastonj“ zelo bogoljuben, da rad z Bogom in za Boga dela, ter si želi tam gori prav veliko zakladov nabrati, kjer jih rija ne uzame in molj ne končá. Zato so mu nekteri že dali primek „vbogajme“, ali pa „za božje plačilo“. — Ker je pa na svetu toliko spridenosti in goljufnosti, se včasí vendar le tudi primeri, da ga kdo ogoljufá in čeravno dela v njegovem imenu, ne dela za Boga, ampak večkrat ravno nasprotno, kakor se razvidi iz te-le dogodbe.

Živel je bogat grof. Ta se je bogato oblačil in imenitno gostil. Vendar tak ni bil, kakor požrešni bogatin v evangelju, kajti revežem je rad dajal in sicer ne malo. Pa dajal je le iz prevzetnosti, da bi ga ljudje hvalili in je sam naravnost rekel, da ne potrebuje plačila od Boga za svoja dobra dela. — Nekdaj pa je bil na lovu hudo obstreljen. Dolgo je moral v postelji bolan ležati. Zdaj je jel premišljati svoje preteklo življenje in v tem premišljanju je zaspal in sanjalo se mu je, da je v nebesih in da vidi angelje, ki v velike bukve nekaj prav pridno zapisujejo. Približa se enemu in vpraša, kaj pišejo. Angelj mu odgovori: „Mi zapisujemo dobra dela, ki jih ljudje na zemlji opravljajo, da se bo na sodnji dan očitno bralo.“ „Ali bi mogel zvedeti — vpraša grof — kaj je že meni zapisanega?“ — „Zakaj ne?“ mu prijazno angelj odgovori in hitro poišče njegovo ime.

¹⁾ Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant homines opera vestra bona... et conversatio sit sancta, ita ut homines perducamus in obsequium Christi.

Pa kako se grof prestraši in ostermi, ko vidi le prazno ime in nekaj malega še iz mladih let, in začudeno vpraša: „kje je pa vse drugo?“ A angelj mu odgovori: „Tukaj se zapisuje samo to, kar se za Boga stori, vse drugo ostane doli.“

Te sanje so grofa popolnoma predrugatile. Popustil je svoje stare prijatelje in le za Boga je jel delati in živeti.

(Konec nasl.)

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

(Dalje.)

36. Ovca sluti nekako vremenske spremembe, kajti, ako ima burja pihati, živahno skaka; o vlažnem vremenu se derži klaverno, in ako nastane mraz, pridno dere bilke, da se dobro napase. Temu ravnanju podobno je tudi dejanje ovčic Kristusovih. Kadar ima pihati in razsajati vihar preganjanja, bolj serčno in živo povzdiguje duha k Bogu, in večjo moč zadobi, da premaga skušnjave. Posebno jagnjeta kaj veselo kobacajo, kadar razsaja vihar. Naš Zveličar nam tudi pravi: „Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene, veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ (Mat. 5. 11, 12.) Zato so svetniki in služabniki Božji vsikdar visoko cenili preganjanje. V življenji sv. Ignacija (vtemeljitelja jezuitskega reda) se bere, da med vsemi darovi božjimi je največ cenil dar preganjanja. Ko je nekoč se pogovarjal s patrom Ljudovikom Gonzalez-om, ter mu je ta veselo pripovedoval, kako red jezuitov v Indiji lepo napreduje brez velikega nasprotovanja, je ta novica Ignacija bolj prestrašila, kot razveselila. Rekel je: „Ako nehajo nas preganjati, morda družba Jezusova ne spolnuje svojih dolžnosti?“ — No, kadar je tiho, mirno, vlažno vreme, se volna navzame mokrote in teži bolj k tlam. Tergovci v Ameriki in Avstraliji, ki na debelo kupčujejo z volno, vselej telegrafirajo, kako vreme je na kraju volnenih zalóg; kajti volna, ki n. pr. v suhem vremenu potegne en cent, lahko v dveh ali treh mokrih dneh potegne celó do 20 funtov več, ker se je toliko vlage napila.“ (Kočevar: kupčija itd., str. 126.) Tako se godi tudi ovčicam Kristusovim: kadar v miru brez nasprotovanja živé, se duh navzame posvetne vlage, ki teži k tlam, in ne daje duši one vesele gibčnosti, po kateri se kakor s peruti povzdiguje nad pozemeljsko mišljenje.

Kadar ima hudi mraz nastati, ovčice hitro in pridno strižejo bilke in travo; pa v zimi dobé tudi bolj voljno in tanko volno. Kristjanu se je tudi nasititi s hrano nebeško angeljakega kruha, da mu zima težav in skušnjav ne bode huđega prizadejala. Tako so se pripravljali v prvih stoletjih mučeniki, da so kot levi serčni bili nasiteni s kruhom močnih, ter veselo prestali naj grozovitejše muke. „Voljni in povsem pripravljeni so bili prvi mučeniki, ki so z največjo radostjo sprejemali slavo mučeniško; oni pa ki niso bili pripravljeni, niti izurjeni, so kmalo pokazali, da nimajo zadostne moči, da bi prestali silni napad.“ (Evseb. hist. eccl. V.) Kako neki so se pripravljali? Že apostolsko dejanje nam pripoveduje: „In vsak dan so bili stanovito ene misli v tempeljnu, in lomili so kruh po hišah, in prejemali so jéd z veseljem in priprostim srcem.“ (Dj. ap. 2, 46) To je, pri vsaki sv. maši so se obhajali. Ogenj nebeške ljubezni je prešínjeval serca ter poživiljal slabotne z zavživanjem naj svetejše hrane, da jih ni mogel podreti merzli strah pred groznimi mukami. Celó na dom so

jemali kristjani sv. Rešnje Teló, da so ga ob času nevarnosti za okrepčanje vzili. Sv. Ciprijan pripoveduje, da je nek nespokornik, ko je hotel seboj vzeti sveto hostijo, ogenj videl iz nje šiniti, in da takó se je božjega ropa ustrašil.“ (Cipr. de lapsis.) Pa moral bi napisati še celo knjigo, ako bi hotel le poveršno povedati, kakó je ta ogenj nebeški vnémal serca brezštevilnim svetnikom in svetnicam in vsem pravim pobožnim kristjanom. Nasprotno pa vsi, ki se oddalijo od ognjišča skrivnostnega Telesa Kristusovega, vedno merzlejši postanejo, ter popolnem na duši oterpejejo.

37. Ovca ne je vsake trave in zelišča. Po slovečem naravoslovcu Linné-ju ovca je 327 plemén trav in zelišč, kar jih raste po srednje-evropskih pašnikih, in 141 plemén pa ne pokusi. Redko kedaj da bi kaka ovčica tudi strupeno zelišče grizla; ako pa vendar to stori, da n. pr. mleček (euphorbia) zavživa, potem hira in oboli.

Zgled ovčicam Kristusovim je to, da naj ne poslušajo vsakega nauka in da ne prebirajo vsakere knjige ali časnika, kajti mnogo je krivih prerokov, katerih marnji so dušni strup, in silna je dandanes množina knjižúr in časnikov, iz katerih lahko izleze v serce strupena kača, kakor je pripovedka o sv. Janezu (šentjanzevec), ko je blagoslovil kupico otrovanega vina, da je iz njega izlezla merzka kača.

Že v starem zakonu je bila prepoved, da nekih oddelkov sv. pisma niso smeli judje čitati pred spolnjem tridesetim letom, da ne bi mesto zveličavnih naukov strupa se navzeli, ker skrivnost ne razumevajo in ne vedó prav obračati. Sv. katoliška Cerkev, skerbna mati, pa svojim ovčicam prepoveduje branje brezbožnih in brezverskih knjig. Se vé, sedanjim brezvercem je taka prepoved tern v peti, okov sužnosti; pa ne pomislijo, da se otrokom ne smé dati v roke ostri nož; — lahko se ž njim porežejo. Za dobre, podučne, keršanske knjige veljá izrek: „Tolle, lege!“ (vzemi in beri!), kakor je slišal sv. Avguštin taki glas, in je vzel sv. pismo, bral, se zjokal nad prejšnjo svojo slepoto in se popolnem spreobrnul. Znano je, kako se je sv. Ignacij Lojoljan spreobrnul, ko je prebiral življenje Kristusovo in svetnikov Božjih. Isto tako sv. Janez Kolombini. Zato je sv. Karol Boromej, milanski škof, ukazal, da naj vsak hišni gospodar si priskerbi dobrih knjig, zlasti pa življenje Svetnikov. Po tem zgledu je pokojni nepozabljivi škof Martin Slomšek ustanovil Mohorjevo društvo, ki na tisoče in tisoče knjig z lepimi nauki razpošilja med verne Slovence vsako leto. Po knjigah razširjati dobre nauke, tečno „dušno pašo“, je vsakako veliko dobro delo; ali ravno zato si prizadeva hudobni duh med dobro seme zasejati omotne ljulike, strupenega plevela po slabih knjigah in časopisih. Za take veljá zapoved: Pusti! verzi proč! uniči! Sv. katoliška Cerkev se je v tej reči vedno rovnala po zgledu Efežanov, „katerih mnogi, ki so pöčenjali vraže, znesli so bukke, in sežgali so jih pred vsemi; in ko so prevdarili njih ceno, našli so, da so veljale petdeset tisoč srebrnikov.“ (Djanje apost. 19, 19.) Današnjim modrijanom se to čudno zdi, ter obsodjujejo tako delo nazivajoč ga vandalizem. A ne pomislijo, če sta Herodež, ki je nedolžne otročiče pomoril, in Faraon, ki je novorojenčike izraelske v reko Nil pometati ukazal, ostudna okrutneža, so tisti še večji okrutneži, ki z malopridnim, brezbožnim pisarjenjem duše nedolžnih umoré.“ (Petr. Blea.) Povsod šole, povsod šolske in ljudske knjižnice, pa šolskih bukev zmiraj več, tako drazih, da revež že ne more do višjih naukov, ako vsih dobrotnikov ne obere za pomoč! Tako se hoče po vsej sili, kot da je to za blagostanje neobhodno potreba. Neka arabska pripovedka pravi: „Učenjak se je peljal na

ladiji priprostega ribiča v lepem vremenu, ter ga vpraša: Umevaš kaj logike, poznaš naše izvrstne pisatelje in pesnike? A ribič pravi: Tega jaz nič ne umem. Na to mu reče zaničljivo oni učenjak: O, še polovice življenja nimaš! Kar nastane silni vihar, da hoče čoln prekucniti, in učenjaka trepečega sedaj vpraša ribič: Znaš plavati? On pa odgovori: Ne znam. Ribič pa mu odverne: Ne le polovico, ampak celo tvoje življenje bo sedaj zgubljeno. (Veit: Anfänge der Menschenwelt, str. 103.) Le eno je potrebno, vsega truda vredno: da človek dušo reši. Sloveči nemški pesnik Fallmerayer pravi: „Papir je našega stoletja prokletstvo“. In nadaljuje: „Eden naj večjih dobrotnikov človeštva je mohamedanski kalif (vojvoda) Omar, ki je (l. 641 po Kr.) požgal veliko aleksandrijsko biblioteko (knjižnico), da so neki 6 mesecev v javnih kopelih z rokopisi kurili. Kaj ne umete, da ko bi Omar tega dela ne bil opravil, bi dijaki na dandanašnjih gimnazijah bili še veliko več z nauki obloženi in se mučiti morali. Število hemoroidarjev (zlatožilcev) bi se silno pomnožilo, toliko neozdravljivih postalo. Sej naše biblioteke že nimajo prostora dostojnega za vse bukve, epise, knjižure, čečkarije, kar jih je od starodavnih in dandanašnjih časov od vsakoverstnih pisateljev, pisarjev, pisarčkov itd. Ne le mi jezikoslovci, ampak tudi bogoslovci naj bodo serčno hvaležni Omarju, kajti on je spravil iz sveta neizcerpljivega blaga za učene preiskave, tuhtanje, slovstvene prepire, ne rečem tudi kaj lepega vmés, pa rešil je človeštvo mnogih múk.“ (J. Luka: Schulmeister v. Sadowa str. 372.) Vsako reč „cum grano salis“. Ne, nikakor ne bodimo nasprotni šolam, knjižnicam in učenosti, le prenapetosti se varujmo, pa sploh šolskega švindelnja, ki n. pr. hoče vse otroke tako dolgo obdrževati na šolski klopi, da jih je potlej sram v roko vzeti cépec, kladvo, bič, iglo, ali kuhavnico, metlo itd. Pa še to:

Svét ti dam, dragi moj ako češ svét postati na svetu:

Svit naj te ne slepi svetnih véd in bliščav.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Britke pritožbe se večkrat slišijo, da marsikteri mojstri, zlasti tudi izmed pekov, ne pošiljajo svojih rokodelskih fantov k sv. maši ob nedeljah in praznikih, pa tudi da dolga dopoldanska šola mnoge od té vérske dolžnosti zadržuje. — Ta napaka ima veliko hujši nasledke kot morebiti nekteri mojstri in drugi dotični gospodje mislijo. Mladina se s takim življenjem „demoralizira“, zgubi vero, z vero pa tudi zvestobo do mojstrov, in sploh zapravi poštenje v občinskem življenji. Ako želite imeti poštene in dobre rokodelske in obertniške stanove, skerbite, da mladina, ki se jih poprijema, najprej spolnuje dolžnosti do Boga, potlej bo spolnovala tudi dolžnosti do svojih višjih in sploh do bližnjega. Marsiktere znamenja pri mnogih rokodelske mladine kažejo vse kaj drugega, kot omiko in spodobnost. Ko so zvečer v mraku o neki priliki šli šterkovci iz šole, se mi je iz njih ust ogenj naproti svetil, kakor bi šla železniška mašina proti meni, da molčim o hrupu, ki so ga gnali. Tudi po dnevi se to vidi po vsih ulicah. Od kod pa denar? Kar tiče na pr. korist večerne šole, se norčujejo sami med seboj, kar sem slišal in zanesljivih ust, da „hodijo v šolo spat“. Ni čudo, če mnogi dremlejo, ako se nekterim še toliko časa po dnevi v nedeljo in praznik ne pustí, da bi šli k sv. maši dopoldne. Nimamo namena žaliti koga, želeli pa mora vsak prijatelj občenega blaga, da bi se ta reč resno preiskala in vravnala tako, da bi bilo za vse prav.

Med tem pa naj si vsak oče, mati ali oskerbnik (irob), ko dá fanta v nauk, resnobno izgovori to, da bo otrok smel hoditi k Božji službi; sej vsak le malo podučeni vé, da je to pod smertnim grehom zapovedano, in mojstri ne bodo z ničimur tako hitro božjega blagoslova pri svoji družini zapravili, kakor če se nedelja skruci.

Ker je reč silo važna, je želeli, naj bi se še drugi oglasili v tem oziru, da se pomaga ubogemu človeštvu, kar je naj več moč.

Prijatelj ljudstva.

Z lga. (*Cerkvene naprave. Križev pot in njegovo blagoslovljenje.*) Naj svetejši kraj za vsako faro, proti kateremu bi imeli farani vedno oči obračati, je gotovo farna cerkev, v kateri Sin Božji kakor Bog in človek prebiva kakor vsegamogočni varh faranov in studenec njih dušne in telesne sreče. Le malo duhovnij je na deželi, ktere bi imele tako lepo in na tako prijaznem prostoru stoječo farno cerkev, kakor jo ima stara lžanska fara. Pa ravno ta okolšina, da to faro in njeno cerkev staro imenujemo, daje razumeti, da je bila notranja naprava cerkve v teku časa že alabeti začela in v svoji perhljivosti faranom le preglasno oznanovala. To je veljalo zlasti od zakristije, od prižnice, križevega pota in stranskih altarjev. Začela se je med farani bolj in bolj želja vnemati, svojemu nebeškemu Kralju in Gospodu dar sinovske ljubezni in dolžne hvaležnosti na altar položiti in farno cerkev olepšati, ter ji dati še lepšo in veselejšo podobo. Za čast Božjo in blagor fare neutrudeni gospod župnik Jakob Dolenec so ti želji svojih faranov naproti prišli, jo z vneto besedo še bolj podžigali, in v petih mesecih je bila farna cerkev vsa pomlajena, ter sedaj prijazno pozdravlja od vseh strani v novem blišču in lepoti domače in ptuje, in bo živ spomin poznim našim potomcem pobožnega serca njih prednikov. Poprejšni gospod župnik, sedanji prečastiti gosp. kanonik Hočevnar, so bili dali veliki altar prenoviti in tabernakelj tako umetno in okusno napraviti, da ga javalne kje lepšega najdemo, in so imeli namen o svojem času delo nadaljevati. Vse drugo, namreč sosebno altarji v kapelah, v svoji stari že silno obnošeni obleki, se novemu ozaljšanju velikega altarja ni moglo nikakor več priličiti, zastoraj se je z zaupanjem v Božjo pomoč in radodarnost pobožnih faranov popravljanje po cerkvi pričelo in srečno dokončalo. Ne bom popisoval prostornosti in lepote notranje oprave nove zakristije, tudi ne novih korov ali oratorijev nad zakristijo, ne nove prižnice na katero se gre iz nove zakristije in ktero je prav mojstersko izdelal tukajšnji poštenjak Franc Stembal; omenim naj le slovesnosti, ktero smo imeli tukaj prvo adventno nedeljo o blagoslavljanji novega križevega pota. Ta dan je bil za celo faro v renici dan nepozabljivega veselja. Zgodaj pred svitom se je praznično zvonjenje (priterkavanje) na okrog razlegalo, spijoče k slovesnosti budilo in veličastno se je odmeval jek mogočnega streljanja, od vsih strani je ljudstvo vkup vrelo, in okoli devete ure bili so vsi prostori v cerkvi in okoli cerkve od domačih in ptujcev napolnjeni. O poli devetih pripeljali so se iz Ljubljane milostni gospod prošt dr. Anton Jarc, spremljani od čast. P. Adolfa. Točno o poli desetih so vzdignili ključarji raznih podružnic table terpljenja Kristusovega ter so jih v procesiji iz farovža nesli po vasi, pred njimi je šel cerkvenik s križem, za njim pa možje po dva in dva noseči povzdignjene in nazaj obrnjene štacijone, pred vsako tablo pa ste svetili dve dekleti z velikimi svečami in v sredi med njima je pred vsako tablo stopala majhna deklica, noseč lep zelen venec, in za njimi so šli mašniki in véni. Pogled te procesije, ktera se je med zvonjenjem in streljanjem polagoma pri solnčnem svitu, tedaj pri naj lepšem vremenu naprej pomikala, bil je veličasten. Po dokončanem

obhodu so vse table (štacijone) postavili okoli velikega altarja, in častiti P. Adolf stopi na leco, ter v prav gnljivem govoru popisuje sv. jeruzalemski križev pot in pogoje odpustke zadobiti. Častiti P. Adolf je z vso vnemo in krepko svojo nalogo spolnil in zaupljivo bode pridiga z božjo pomočjo dobrega sadu rodila. Povzdignili so slovesnost prečastiti gospod prošt dr. A. Jarc s pontifikalno sv. mašo, ki so jo imeli med obilno azistencijo. Med sv. mašo bilo je darovanje za novi križev pot, ktere ga so se domači in ptuji prav obilno vdeležili, vedoči, da kdor Bogu na posodo dá, naj boljši in gotovejši obresti ima.

Križev pot se je napravil le z dobrovoljnimi darovi pobožnih faranov in dobrotnikov. Tako imamo sedaj prav lepo, zunaj in znotraj popravljeno in ozališano farno cerkev sv. Martina še s prelepim novim križevim potom, ktere ga sta po nizki ceni in prav umetno in okusno izdelala slikar g. Jebačin in zlatar Fr. Toman, oba iz Ljubljane. Smeta se toraj za enaka dela čast. farnim predstojnikom toplo priporočati. Petje na koru je bilo tudi danes, kakor vselej, soglasno in živo, za kar gre posebna hvala verlemu g. nadučitelju. Po pontifikalni sv. maši so pa čast. P. Hugo Novljan, gvardijan, ujec našega g. župnika, blagoslovili molike na odpustke sv. Brigite. Tako bo tedaj ta dan mladim in starim v blagem spominu ostal.

Sklepno naj še naznamim, da je naši farni cerkvi te dni došla posebna milost in prednost; kajti po posredovanji preč. g. mons. kanonika L. Jerana dobili smo iz Rima pravico privilegirane altarja, podpisano od preč. gospoda knezoškofa dr. Janeza Krizostoma; od sedaj za naprej je tedaj vsaka sv. maša na našem velikem altarji sklenjena s popolnoma odpustkom za ranjce.

Dubica bos., 26. nov. 1882. Pisal sem v zadnjem pismu, da zbog povodnji ni bilo našim katolikom mogoče priti v cerkev vseh Svetnikov in vernih duš dan. Zato je bilo pa slednjo nedeljo pri sv. maši vse polno gorečih svečic, kakor pri vas Svečnice dan; nekteri ljudje so imeli po eno, drugi po dve, tri in še več gorečih svečic v rokah, menda toliko, kolikor duš se je posebno spominjal. Pri vas imate luči vsaj pri mestih na grobéh, naši graničarji pa v cerkvi med sv. mašo; skor mislim, da je to Bogu ljubši in dušam več zaléga, kakor pa luči na grobu, ki se včasih prižigajo brez dobrega namena, a i celó iz nečimernosti.

Kakor je pa zadržala poveden ljudi od službe božje, tako jih zadržuje pogosto dež, blato in dereči potoki ter hudourniki.

Ena sama cesta je tukaj prav tik reke Une, ki vodi v Gradsko, 8 ur daleč, in na drugo stran v Kostajno 4 ure daleč; v deželo notri 12 ur na dolgost in 4 ure na širokost ni nobene ceste, samo steze in strašno slabi kolovozni poti se nahajajo, ki se vlečejo iz doline v berda in na planine, in po njih je polno globokih in dolgih mlak, da se po njih voliči in konjiči komaj sami prestopajo; o deževji pa naraščajo potoki in hudourniki strašno, ker je zemlja berdovita in gričasta; mostov pa po stranskih potih ni nič, sej jih še po veliki cesti skor vsaka večja voda pobira in odnaša. V takih okoliščinah pač ženske ne morejo od doma, moški bolj goreči in vneti morajo vodo prav pogosto precej čez kolena bresti in gaziti. Došli so pred kakimi 6 tedni zidarji Italijani, ki so 3 ure daleč od Dubice zidali, v nedeljo so hodili k maši v našo kapelo, ker so vedeli, da je tukaj gotova sv. maša, in pravil mi je eden ter pokazal, da so morali prebresti vodo, ki jim je segala do pol života.

Iz tega popisa pa se vidi, kako dobro je, da ima dežela potrebne ceste in dobra pota, po kterih morejo

ljudje v cerkev, pa tudi svoje pridelke razvažati na vse strani in prodajati; tako n. pr. v Bosni na enem mestu kaki pridelki propadajo in se končujejo, ko ravno teh na drugem mestu neznano potrebujejo. Ljudje bi morali toraj še hvaležni biti, ako se občine naganjajo, da resnično potrebne pota napravljajo ali pa popravljajo, ne pa se serditi in kdo ve kaj še vse govoriti ali početi!

Poslane novce sem hvaležno prejel, tudi ss. maše g. Demšarja in za r. Jamnika, za ktere ga bom na odpustke jih opravljal začel 1. decembra, ter jih bom vsaj deset kar po versti opravil.

Bog Vam poveri časno in večno vaš trud za razširjanje sv. vere po misijonih, ter tudi dobroto vašo do mojega misijona, hočemo za vas moliti (hvala; potrebno je! Vr.)
Val. Lah.

Smreka.

Ravna kakor sveča,
Spenjaš kviško se v zrak,
Vedno zeleneča
Zmagaš zimski mraz ti vsak.

Bolj ko ogledujem
Redno naglo tvojo rast,
Bolj te občudujem,
Preslavlja te tvojo čast.

Z mano mnogi drugi
Občudujejo, slavé;
Razni še v nadlogi
Radi k tebi prihité.

Znana si zdravnikom,
Te lekarji išejo,
Ljuba si bolnikom,
Ki na pljučih péšajo.

In če umetnike
Gledam, prašam, tudi zvém:
Smreka pač velike
Res dobrote dá ljudém.

Ti pasarju služiš,
Te čevljarji ljubijo:
Kmete da ti ljubiš,
Ti sami priznavajo.

Stopim še h kerznarjem,
Tvoj tam duh puhti;
Kožo daš usnarjem,
Usnje vstrojaš ti.

Te tesar porabi,
Mizar potrebuje zlo;
Vsaki te rad zgrabi,
Za altarje si celó.

Ko poslopja gledam,
Hleve, hrame, al cerkvé,
Pervo te ugledam,
V verhu, v sobi, to se vé.

Na ljudi ne gledaš,
Si na voljo vsakemu;
Hiše si ne zbéraš,
Služiš naj bolj revnemu.

Smreka, ti dobrotna!
Rasi, rasi le naprej:
Hiša boš sirotna
Zá-me pozno, ali prej.

V tebi bom počival,
S tabo tudi bom trohnel,
Bom se zopet gibal,
S hiše té v nebesa šel.

S—d—n.

Častite Marijo!

Neki duhoven piše iz Franklina: Leta 1865, jesenski čas, sem nekega dne zjutraj molil sv. rožni venec, da bi na priprošnjo Device Marije Bogu duš pridobil. Šel sem potem maševat v daljno podružnico, in pozabil sem bil pri sv. masi zavžiti posvečene hostije. Lahko bi se bil domú peljal po daljnem potu, pa sem rajši peš hodil po krajšem potu, ter seboj nesel sv. Rešnje Telo Jezusovo. Glej, tu se pokaže božja previdnost! Prišel sem do revne hiše, kar pride ven Holandec z otrokom v naročju ter me prosi, naj bi prevedel njegovo bolno ženo s ss. zakramenti za umirajoče (ker on poprej zaradi bolne žene in malega otroka ni mogel iti po gospoda). Ko stopim v hišo, zagledam bolno ženo, ki je imela rožni venec v roci, in je silno razveseljena zaradi mojega prihoda rekla: „Nisem zastoj v Marijo zaupala, da me ona ne bo pustila umreti brez sv. zakramentov. Notranji glas mi je rekel: Marija, katero sem v življenju tolikrat na pomoč klicala, me ne bo zapustila na zadnjo uro. Z zaupanjem molila sem toraj sv. rožni venec, ko sem čutila, da se mi smert bliža, in glej, mašnik pride nepoklican memo naše hiše, poslan po čudnem potu od Marije, ki je Mati usmiljenja.“

Potem, pravi duhoven, sem ji podelil ss. zakramente za umirajoče, molil pri nji zadnje molitve, ter njeno dušo priporočil milosti božji, in vpričo mene je ta pobožna žena, polna hvaležnosti do Marije, klicaje sladko Marijno ime, izdihnila svojo dušo.

Razgled po svetu.

Liberalna stranka propada. Presvitli cesar so poterdili postavbo sklenjeno od državnega zbora (čigar večina je konservativna), valed katere bodo imeli plačevalci 5 gld. direktnega davka pravico voliti v državni zbor. Liberalna stranka ustavljala se je v državnem zboru tej postavi; ali zdaj se kisto derži, ko spoznava, da bode pri novih volitvah liberalna stranka še bolj propadla. Ljudstvo spoznava, kateri stranki je več zaupati, in zlasti obertniki pričakujejo od nove obertniške postave veliko, zdatno pomoč; in glejte, liberalna stranka si zopet prizadeva to reč tako zavleči, da bi vse pri starem ostalo, — zato se nemško ljudstvo preč obrača od liberalne stranke in stavi zaupanje v večino državnega zbora; ktera ima pred očmi posebno potrebe obertnikov in kmetovavcev. Prav velik udarec za liberalno stranko pa je bil inauguralni govor novega rektorja dunajske univerze, g. profesorja Maassen-a, ki je v svojem govoru rekel, da jud je dandanes merodajin v socijalnem življenju in v obertniji. Poslušavci so ploskali tem izjavam učenega profesorja, liberalna stranka pa ne najde nikjer več zalombe in išče prijateljstva in zaveznikov pri konservativni stranki.

K.

Laško. Katoliški listi so velikrat, odkar je papež jetnik, resno pripominjali, da bode vedno huje, dokler se terpi tako nenaravno stanje. To se poterjuje v vsakem oziru: ogenj, voda, hude ure se mašujejo nad Evropo, še naj huje pa je v nravnem oziru, — človeški rod se povrača v divjaštvo nazaj, kakor se vera in vpliv

sv. Cerkve zgublja. Posebno hudo, kakor piše „Katol. list“, je v deželi sami, ktera tako neusmiljeno tare namestnika Kristusovega in sv. vero sploh. V okrajini Romanji ni skoro dneva, da bi se ne zgodile kake posebne hudobije. Derhali z rudečkarji na čelu hodijo pod rudečo zastavo celó na pokopališa in napovedujejo propad cerkvi in samoderžavi. Celó policija jim velikrat ne more kaj, ker se ji grozé rogovileži in s smertjo žugajo. Nedavno je neki prekucuh očitno govoril, da pod ministerstvom Zanardelli-em smé vsaki storiti, kar ga je volja, češ, da je prav blizo republika, ako ne celó brezvladje. V Milanu je bil imenitni senator Carcano napaden pri belem dnevu. Po družih krajih se godé umori in za morivci se zakriva sléd, akoravno se dobro vé, da jih je iskati med prekucuhi. Ako se pomisli še na mnoge samomore v Rimu, Toškani, Napolju in drugod, se res mora prašati, kaj bo z Italijo?

Brátovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

11. S. Damaz p. — 12. S. Kolumb. — 13. S. Lucija. — 14. S. Spiridijon. — 15. S. Kristina. — 16. S. Evzebij. — 17. Tretja adventna nedelja. S. Lazar.

Zahvale:

Št. 124. Silno hudo je bila zbolela za vratno davico edina hčerka mojega sorodnika; nevarnost bila je tem večja, ker v našem kraju še skoraj nobeden za to boleznijo ni ozdravel. Zaupljivo sem se tedaj obrnil do Naše ljube Gospé, naj bi pač Ona, ki veliko zamore, sprosila zdravje temu otroku, če je Božja volja. Obljubil sem tudi zahvalo naznaniti po „Danici“, če bom uslišan. In glejte, nisem zastoj prosil: bolezen je od tistega časa polagoma odjenjevala in zdaj je deklica skoraj popolnoma zdrava. Zato čast in hvala Naši ljubi Gospéj presv. Serca, ki nikogar ne zapusti, kateri se zaupljivo v Njeno priprošnjo priporoči.

V Jageršem, mesca listopada 1882.

J. K.

Št. 125. Prav ponižno zahvalo naznanjam Naši ljubi Gospéj presv. Serca Jezusovega, sv. Jožefu, sv. Antonu Padv., sv. Katarini, sv. Joštu, sv. Deodatu in sploh štirinajsterim pomočnikom, pa Piju IX, ker mož mi je bil več časa hudo zmešan, pa večkrat v „Danici“ priporočen in po več devetdnevnih se je tako ozdravil, da se lahko z njim v miru živi in Bogú služi. Hvaljeno bodi zato brez konca Jezusovo in Marijno Serce in omenjeni svetniki, Bog plačaj tisočerno vaim tistim, kateri so zanj molili!

B. G.

V molitev priporočeni:

Bolna oseba za zdravje. — Bolna deklica za zdravje, če je Božja volja. — Oseba v hudih bridkostih za pomoč. — Za pomoč v bolezni neka oseba. — Šest lét bolna oseba v nogah se prav ponižno priporoča bratovskim udom v molitev, da bi Bog na priprošnjo N. lj. Gospé dodelil ljubo zdravje, ako je volja Božja. Če bomo uslišani, bomo po „Danici“ zahvalo razglasili. — Hči priporoča svojo bolno mater, da bi ji Marija sprosila ljubo zdravje; posebno v glavi terpijo hude bolečine. Zahvala se naznani. — Hči živo priporoča v molitev že čez poldrugo leto bolno mater. — Oseba v dušnih potrebah. — Žena prav serčno priporočuje ostudno razuzdanega moža za poboljšanje in zapušenje nesrečnega in pogubljivega življenja. — Šolsk mladeneč, da bi bil rešen hude bolezni, ki ga večkrat napada in v učenju bega.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz XLII. pogl.)

11. grudna. *Zdaj se hočem Gospodovih del spominjati in oznanjati, kar sem vidil. Na Gospodovo besedo so bile vse njegove dela.* (Bog je s svojo vsemogočno besedo vse stvaril.)

12. *Solnce vse reči razsvetljuje in pregleduje, in Gospodovega veličastva je polno njegovo delo.*

13. *Ni li Gospod zapovedal svojim svetim pripovedovati vse njegove čudeže, ktere je vsegamogočni storil, da je svoje veličastvo vterdil?* (Jobu, Mojzesu, Samuvelu, Davidu in drugim prerokom je Bog ukazal, da naj njegove čuda oznanjujejo.)

14. *On (Bog) pregleduje brezno in serce ljudi, in pozna njih zvijačo.* (Bog vé vse skrite naklepe hudobnežev in jih bo na sodbo poklical.)

15. *Nobena misel mu (Bogú) ni neznana, in nobeno govorjenje se mu ne skriva.*

16. *On je veličastne dela svoje modrosti ozaljšal on je od vekomaj do vekomaj, njemu se ne more nič dodati, nič uzeti.*

17. *Kako ljubeznjive so vse njegove dela, akoravno jih le iskrico spoznamo!*

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Deljenje zimske obleke med 40 dečkov in 40 deklic bode 8. t. m. ob 11 dopoldne v Čitalnici.

Cvetje z vertov sv. Frančiška. Tega posebno koristnega mesečnika 4. tečaj se prične z novim letom. Ta letnik bo posvečen naj večemu čudodelniku katoliške Cerkve, sv. Antonu Padovanskemu; izdaja ga red sv. Frančiška s posebnim blagoslovom Leona XIII in goriskega nadškofa. Cena je 70 kr.; naroči se lahko v frančiškanskem samostanu. Bodi gorko priporočen ne le tretjoredovnikom, ampak sploh katoliškemu občinstvu.

V Terstu se mladeniško semenišče prične prihodnje leto. — „Folium dioecesanum“ (škofijski list, mesečnik) prične izhajati 1. januarja 1883. — Za škofijo terzaško je novincev bogoslovskih sedem. Ščasoma bo s pomočjo božjo vedno bolje.

Iz Bosne. (Javna zahvala.) Čim je veleč. g. urednik „Zgodnje Danice“ u Ljubljani, dao razglasiti u svom štovanom listu molbu (prošnjo) o župnika u Banjaluki ujme nabave potnog križa (križevga pota) za ondašnju rimo-katoličku crkvu; taki se je istoj molbi odazvalo (vstreglo): čestita i pobožna duša, t. j. častna predstojnica sestarah sv. Urzule, Antonija Murgelj u Ljubljani, poslaviši prošli(h) danah nesamo put križa, nego i drugi(h) sitnii(h) (manjših) stvari h za istu crkvu.

Na kojem veledušnom daru, koli uredniku „Zg. Danice“, toli rečenoj predstojnici sestarah. najtopliu hvalu izričem, ujme moje i moji župljana, ujedno prošeć od Svemožnog (Vsemogočnega), da bi jih uzdržao u potpunom zdravlju, na korist puka katoličkog i diku roda svoga. Živili!

U Banjaluki. 30. studenoga 1882.

O. Marko Marić, dekan i župnik kat.

Iz Sarajeva. (Poterdilo in zahvala. Pokopališče itd.) Preserčna hvala za poslane novce. Poterujem, da sem prejel 300 gl., to je: 2 gld. za miloserdnice; 48 gld. za Marijino sirotišnico; 5 gld. za Bosno (dal sem jih siro-

tam); 210 gold. za katoliško groblje (pokopališče), in 35 gld. za ss. maše po odloki. Prav posebno me je razveselil dar za pokopališče; ne morem povedati, kako je to vsacega obradovalo, komur koli sem povedal. Lepo se dobrotniku zahvaljujem v imenu presv. nadškofa, v imenu svojem in župljanov. Ravno sedaj smo v dogovoru za zemljišče, cene še nisem zvedel. Denarja še nimam. Le obečano imam malo podporo.

Svetilnica poslana prav dobro paradira v naši prvostolnoj cerkvi. Lepi kelih je naš prečastni arhidijakon pervikrat rabil na god cesaričin. Z Bogom!

Anton Jeglič, kanonik.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Prestavljeni so č. gg.: Al. Jerše za duh. pom. iz Poljan na Trato, Jož. Regen s Preserji v Poljane, Val. Alijančič iz Predvora v Šmartin pri Kr., Al. Rožic v Predvor, Jan. Zdražba v Cerklje, Tom. Potočnik na Verhniko, Mat. Ferčej v Št. Rupert, Fr. Zorec v Zagorje. Č. g. Martin Poč se je duhovnijski Loški Potok radovoljno odpovedal in šel za kurata v Šturijo. Č. g. Mat. Videmšek je vmesten na Osilnico.

V Terzaški škofiji: Dosedanji župnik stolne cerkve, preč. g. kan. Vinko Battalia, se je župniji odpovedal in za župnika je imenovan preč. gosp. kan. Andrej Sterk. Č. g. Ant. Fabris imenovan je oskerbnik za Golgoričo. Č. g. Andrej Mikiša pride za pomočnika v Lindar. Č. g. Jak. Leben gre za duh. pom. v Lavran.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. J. S—k 10 gl. — Č. g. J. N—k 10 gl. — Neimenovan preč. gosp. župnik 50 gl. — G. K. P. 5 gl. — Č. g. Jak. Strupi 1 gl. — Č. g. Jan. Škerjanec 1 gl. — Č. g. Jak. Koritnik 1 gl. — Neimen. blag prijatelj z R. 2 gl. — Č. g. J. Z. R. 5 gl. — Č. g. J. Dernovšek 2 gl. — Neimen. č. gospod 2 gl. — B. G. 50 kr.

Za pogorelce v Cerovcu v Stopiški fari: Č. g. J. Dernovšek 1 gl. — B. G. 50 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Iz Cerkljan po č. g. kapl. Oblaku 12 gl. — Po č. g. Fr. Bonceljnu z Dražgoš 1 gl. 55 kr. — Neimenovan s pošto „Zalog“ 1 gl. — Jož. Ožura 1 gl. — Marija Poje 1 gl. — Č. g. župnik Juri Rozman 1 gl. — Č. g. Tomaž Potočnik 17 gl.

Za sv. Detinstvo: Č. g. Anton Keržič 15 gl.

Za Tirolce in Korošce s povodnijo poškodovane: Iz Poljan nad Loko po č. g. župniku J. Ramovšu 5 gl. — G. J. J. 1 gl.

Za Marijino sirotišnico g. kan. dr. Jegliča v Sarajevu: Č. g. J. Dernovšek 2 gl.

Za afrikanski misijon: Iz Poljan nad Loko po č. g. župniku 3 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. S.: Vse prejeli s posebno hvaležnostjo... Morebiti bi bilo pa le primerno in koristno „Kr. in pir.“? Grudomoljci poznajo malo ozira; zakaj bi pa mi ne sineli resnice povedati? — G. G—li v Idr.: Posebno razveselili s razširjanjem knjižice: „Rože“ itd. Pozdrav in serčna hvala! Tako tudi več drugim prijateljom. — G. K. Č.: Poslano, in upamo, da že imate.